

Ministerieel besluit tot wijziging van het ministerieel besluit van 19 maart 2004 houdende vaststelling van de lijst van ammoniakemissiearme stalsystemen in uitvoering van artikel 1.1.2 en artikel 5.9.2.1bis van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft de uitbreiding van de lijst met het systeem Cowtoilet

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, artikel 5.4.1, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, artikel 1.1.2, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2024.

Vormvereisten

De volgende vormvereisten zijn vervuld:

- De Inspectie van Financien heeft advies gegeven op 3 oktober 2025.
- De Raad van State heeft advies nr. XX gegeven op XX.
- Dit ontwerp werd op 13 oktober 2025 meegedeeld aan de Europese Commissie, met toepassing van artikel 5 van richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- het decreet van 26 januari 2024 over de programmatische aanpak stikstof;
- het decreet van 19 april 2024 over ammoniakemissiereducerende maatregelen.

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW BESLUIT:

Artikel 1. Aan bijlage I van het ministerieel besluit van 19 maart 2004 houdende vaststelling van de lijst van ammoniakemissiearme stalsystemen in uitvoering van artikel 1.1.2 en artikel 5.9.2.1bis van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het laatst gewijzigd bij het ministerieel besluit van 16 juli 2025, wordt in hoofdstuk zeven van dezelfde

bijlage de onderafdeling 7.1.31 toegevoegd, die bestaat uit de punten 7.1.31.1 tot en met 7.1.31.5, en die luidt als volgt:

"7.1.31. Cowtoilet – Urine en opvangstation
7.1.31.1

Diercategorie:

R-1 Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar

Code:

R-1.29

Naam van het systeem:

Cowtoilet - urine-opvangstation

Emissiereductie:

35%

7.1.31.2 Werkingsprincipe

De ammoniakemissiebeperking is gebaseerd op het opvangen en het afvoeren van de urine naar een aparte afgesloten opslag voordat deze in contact kan komen met de mest of met de stalvloer. Dit voorkomt de omzetting van ureum uit de urine in ammoniak. Een lokmiddel, zoals krachtvoer, zorgt ervoor dat de koe het urine-opvangstation bezoekt.

Het urine-opvangstation laat de koe op de gewenste plaats urineren door gebruik te maken van het natuurlijke plasreflex. Dit reflex wordt aangesproken door het geautomatiseerd aanraken van het huidgedeelte van de koe tussen de vulva en de uier (perineum-massage).

7.1.31.3 Uitvoering van de maatregel

§1. Eisen aan de uitvoering

Eisen vloer: De loopgangen, doorsteken, wachtruimte en doorlopen worden uitgevoerd als een betonnen roostervloer of als een dichte vloer.

Eisen urine opvangstation:

1° In de loopruimte is een urine-opvangstation aanwezig waarin de koe ongestoord kan gaan staan om haar plas te doen. De koe staat ongestoord omdat de koe afgescheiden staat ten opzichte van de andere koeien door het hek aan de achterzijde van het urine-opvangstation. De plaatsing en afstelling van het urine-opvangstation gebeurt volgens het voorschrift van de leverancier en is afgestemd op de looproutes in de stal;

2° In het urine-opvangstation wordt een lokmiddel, zoals krachtvoer, verstrekt;

3° Het urine-opvangstation is voorzien van een geautomatiseerd systeem met opvangbak dat de koe stimuleert om te gaan urineren, de urine in de opvangbak opvangt, en de urine onmiddellijk afvoert naar een aparte afgesloten opslag zoals vermeld in artikel 5.9.2.3. van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiene, voor de urine buiten de stal.

4° Het urine-opvangstation is altijd gekoppeld aan software voor individuele dierherkenning, aansturing van het systeem en registratie.

5° Op het urine-opvangstation is een verlichting gemonteerd waaraan te zien is of het urine-opvangstation goed functioneert.

Eisen mestkelder en mestafvoer:

1° Onder het gehele oppervlak van de roostervloer is een mestkelder aanwezig, bij een dichte vloer is ten minste een mestkelder aanwezig onder de mestafstorten.

2° De afvoer van mest en het deel van de urine dat niet in het urine-opvangstation wordt opgevangen vindt plaats via de roosterspleten naar de mestkelder, of wordt vanaf de dichte vloer met behulp van een mestschuif in vaste opstelling of een mest(verzamel)robot afgevoerd naar de mestafstort of onderliggende mestkelder.

Eisen emitterend vloeroppervlak:

1° Het met mest besmeurd vloeroppervlak per dierplaats is maximaal 5,5 m². Dit oppervlak omvat de loopgangen, doorsteken, wachtruimte en doorlopen. Niet inbegrepen is het vloeroppervlak van de melkstal en de voerstoeper, indien dit laatste aanwezig is;

2° De wachtruimte telt niet mee in het 'met mest besmeurde oppervlak' van maximaal 5,5 m² als voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- a) De wachtruimte kan worden afgesloten zodat de melkkoeien tussen de melkbeurten geen toegang hebben tot de wachtruimte;
- b) De vloer van de wachtruimte bestaat uit een emissiearm vloersysteem of is uitgevoerd met een dichte vloer;
- c) De vloer wordt na elke melkbeurt schoongemaakt;
- d) De mestkelder onder de wachtruimte is afgesloten van de rest van de stal, of wordt zodanig aangepast zodat er geen extra emissie vanuit de kelder kan optreden (het zogenaamde 'schoorsteeneffect').

Eisen registratieapparatuur. De volgende registratieapparatuur is aanwezig:

1° apparatuur voor het registreren van de werking van het urine-opvangstation, waaronder het optreden van een storing en het tijdstip van schoonmaken en onderhoud;

2° apparatuur voor het registreren van het aantal bezoeken per melkkoe per etmaal aan het urine-opvangstation waarbij urine is opgevangen.

§2. Eisen aan het gebruik van het systeem

Gebruikseisen urine-opvangstation:

1° Per 25 melkkoeien is ten minste 1 urine-opvangstation aanwezig;

2° Alle melkkoeien in de stal moeten altijd toegang hebben tot het urine-opvangstation, behalve wanneer deze melkkoeien voor een beperkte tijd uit de ruimte met het urine-opvangstation zijn afgezonderd voor een behandeling of bij het gebruik van de wachtruimte tijdens de melkbeurten. In de perioden dat de melkkoeien in de wei zijn hoeft het urine-opvangstation niet beschikbaar te zijn;

3° Het aantal bezoeken waarbij urine in het urine-opvangstation wordt opgevangen moet, gemeten over een doorlopende periode, gemiddeld uitkomen op minimaal vijf bezoeken met urinelozing per koe per etmaal. Dit gemiddelde wordt berekend over het volledige koppel melkkoeien dat toegang heeft tot het urine-opvangstation. Wanneer de melkkoeien weidegang krijgen wordt het aantal bezoeken per etmaal afgestemd op het aantal uren dat de melkkoeien in de stal verblijven.

Gebruikseisen wachtruimte:

1° De gebruiksduur van de wachtruimte beperkt zich tot de melktijden. Buiten de

melktijden worden in de wachtruimte geen dieren gehouden. Wanneer de wachtruimte buiten de melktijden wel beschikbaar is voor de dieren maakt deze deel uit van de loopruimte. In dat geval wordt de wachtruimte wel meegeteld als onderdeel van het mest besmeurd vloeroppervlak;

2° Na elk gebruik wordt de wachtruimte direct gereinigd waarbij alle mest en urineplassen worden afgevoerd naar de mestkelder. Deze eis geldt niet als de wachtruimte buiten de melktijden toegankelijk is voor de melkkoeien.

Gebruikseisen reiniging: De opvangbak met het daarin aanwezige gaas en de transportleidingen voor de urine in het urine-opvangstation worden wekelijks met water worden schoongemaakt en doorgespoeld.

Gebruikseisen onderhoud:

1° De gebruiker zorgt dagelijks voor de controle, en als nodig, het onderhoud van het systeem volgens de installatie- en bedieningsinstructie van de leverancier. Dagelijkse controle van de goede werking voor het lokken van koeien, het opwekken van de urinereflex, en het efficiënt opvangen en verpompen van de urine. Wanneer de verlichting op het urine-opvangstation rood oplicht neemt de gebruiker altijd onmiddellijk actie;

2° Het urine-opvangstation wordt ten minste eenmaal per 6 maanden gecontroleerd op beschadigingen en, indien nodig, te worden onderhouden. Een onderhoudscontract met de leverancier van het urine-opvangstation of een andere deskundige partij is verplicht.

e) Gebruikseisen registratie:

1° De geregistreerde gegevens worden minimaal 5 jaar bewaard;

2° Voor controle op de werking van het systeem moeten de volgende gegevens automatisch worden geregistreerd:

a) de werking van het urine-opvangstation, waaronder het optreden van een storing en het tijdstip van schoonmaken;

b) per melkkoe het aantal bezoeken per etmaal aan het urine-opvangstation waarbij urine is opgevangen.

3° Er moet een digitaal logboek worden bijgehouden waarin wordt aangetekend wanneer en door wie de reiniging en het onderhoud van het urine-opvangstation heeft plaatsgevonden (inclusief hoe storingen zijn verholpen).

7.1.31.4 Controle van de maatregel

Bij controle moet aan de volgende voorwaarden voldaan zijn:

Staluitvoering:

1° De vloer is uitgevoerd als een roostervloer of als een dichte vloer;

2° Het met mest besmeurd vloeroppervlak per dierplaats is maximaal 5,5 m²;

3° Onder het gehele oppervlak van de roostervloer is een mestkelder aanwezig, bij een dichte vloer is ten minste een mestkelder aanwezig onder de mestafstorten;

4° De afvoer van mest en het deel van de urine dat niet in het urine-opvangstation wordt opgevangen vindt plaats:

a) via de roosterspleten naar de mestkelder, of;

b) vanaf de dichte vloer met behulp van een mestschuif in vaste opstelling of een mest(verzamel)robot naar de mestafstort of onderliggende mestkelder.

Urine-opvangstation:

1° Per 25 melkkoeien is ten minste 1 urine-opvangstation aanwezig.

2° Het urine-opvangstation moet voorzien zijn van een geautomatiseerd systeem met opvangbak dat:

- a) de koe stimuleert om te gaan urineren;
- b) de urine in de opvangbak opvangt;
- c) de urine onmiddellijk afvoert naar een aparte afgesloten opslag voor de urine buiten de stal.

3° Een melkkoe moet te allen tijde naar een urine-opvangstation kunnen gaan, behalve:

- a) wanneer ze voor een beperkte tijd uit de ruimte met het urine-opvangstation is afgezonderd voor een behandeling;
- b) bij het gebruik van de wachtruimte tijdens de melkbeurten.
- c) in de perioden dat de melkkoeien in de wei zijn hoeft het urine-opvangstation niet beschikbaar te zijn.

4° In het urine-opvangstation wordt een lokmiddel (krachtvoer) verstrekt.

5° De koe staat in het urine-opvangstation afgescheiden ten opzichte van de andere koeien door het hek aan de achterzijde van het urine-opvangstation.

6° Het urine-opvangstation is altijd gekoppeld aan software voor individuele dierherkenning, aansturing van het systeem en registratie.

7° Op het urine-opvangstation is een verlichting gemonteerd waaraan te zien is of het urine-opvangstation goed functioneert.

8° Er zijn per etmaal gemiddeld minimaal vijf bezoeken met urinelozing per koe. Dit gemiddelde wordt berekend:

- a) over het volledige koppel melkkoeien dat toegang heeft tot het urine-opvangstation, of
- b) wanneer de melkkoeien weidegang krijgen wordt het aantal bezoeken per etmaal afgestemd op het aantal uren dat de melkkoeien in de stal verblijven.

Gebruikseisen:

1° Na elk gebruik moet de wachtruimte direct worden gereinigd waarbij alle mest en urineplassen worden afgevoerd naar de mestkelder. Deze eis geldt niet als de wachtruimte buiten de melktijden toegankelijk is voor de melkkoeien;

2° De opvangbak met het daarin aanwezige gaas en de transportleidingen voor de urine in het urine-opvangstation moeten wekelijks met water worden schoongemaakt en doorgespoeld;

3° Dagelijkse controle van de goede werking voor het lokken van koeien, het opwekken van de urinereflex, en het efficiënt opvangen en verpompen van de urine. Wanneer de verlichting op het urine-opvangstation rood oplicht moet de gebruiker altijd onmiddellijk actie ondernemen;

4° De gebruiker zorgt dagelijks voor de controle, en als nodig, het onderhoud van het systeem volgens de installatie- en bedieningsinstructie van de leverancier.

Onderhoudscontract:

1° Een onderhoudscontract met de leverancier van het urine-opvangstation of een andere deskundige partij is verplicht. Het urine-opvangstation wordt ten minste eenmaal per 6 maanden gecontroleerd op beschadigingen en, als nodig, onderhouden;

2° Dit onderhoudscontract moet op eenvoudige vraag kunnen worden voorgelegd aan de toezichthoudende overheid.

Registratie:

1° De volgende registratieapparatuur moet aanwezig zijn:

- a) apparatuur voor het registreren van de werking van het urine-opvangstation, waaronder het optreden van een storing en het tijdstip van schoonmaken en onderhoud;

b) apparatuur voor het registreren van het aantal bezoeken per melkkoe per etmaal aan het urine-opvangstation waarbij urine is opgevangen.

2° De geregistreerde gegevens moeten minimaal 5 jaar worden bewaard;

3° Er moet een digitaal logboek worden bijgehouden waarin wordt aangetekend wanneer en door wie de reiniging en het onderhoud van het urine-opvangstation heeft plaatsgevonden (inclusief hoe storingen zijn verholpen).

4° De geregistreerde gegevens en het digitaal logboek moeten op eenvoudige vraag kunnen worden voorgelegd aan de toezichthoudende overheid.

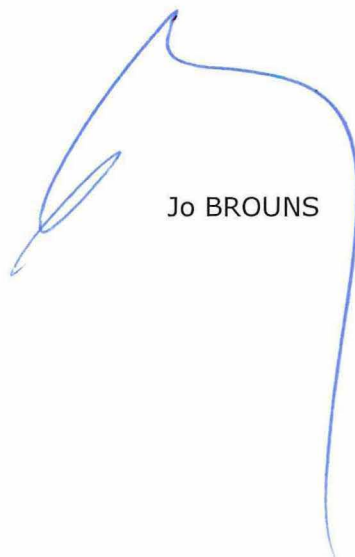
7.1.31.5 Emissiereductie

De emissiereductie van het Cowtoilet bedraagt 35%.

Art. 3. Dit besluit treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Brussel, (datum).

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS